

Vážení čtenáři,
do letního vydání Newsletteru Lerika jsme tentokrát zařadili i text, který vás možná bude zajímat i z nepracovního hlediska. Kolem tzv.

korunových dluhopisů proběhla řada vášnivých diskuzí, ale málokdo měl čas podrobněji se zajímat o daňovou a legislativní podstatu celé záležitosti. Vysvětlení tedy přinášíme. Možná vás napadne, co z toho vyplývá pro nás jako daňové poplatníky. Můžeme se i my pouštět na tenký led daňové optimalizace s rizikem obvinění ze zneužití práva? Možná je na místě odkázat na latinské přísloví Quod licet lovi, non licet bovi a zcela rozhodně je dobré držet se v bezpečné zóně. Pokud někdo miluje nebezpečí, může se zaměřit na řadu oblastí vhodnějších než firemní peníze a daně.

I proto přinášíme také řadu textů o úskalích a rizicích, kterých by si měl být

vědom každý finanční ředitel, vedoucí účtárny či podnikatel. Třeba řetězové podvody. Víte, že vás finanční úřad může vyzvat, abyste uhradili starý daňový dluh za svého obchodního partnera, i když není na seznamu nespolehlivých plátců? Další články se týkají změn v podnikatelských paušálech a dalšího podceňovaného rizika – zpronevř ve firmách, které nejsou dost velké, aby mohly mít samostatné auditní oddělení.

Dobrá zpráva je, že každá ze zmíněných hrozeb může být eliminována nebo výrazně zmírněna, pokud se firma připraví s dostatečným předstihem. Takže stejně jako lékař, advokát a bezpečnostní technik, i daňový poradce doporučuje: Raději investovat do prevence než hasit požár.

Ale život není jen práce a před námi snad jsou příjemné měsíce. Léto má být teplé, ve Vídni je pořád ještě otevřená fantastická výstava od Moneta k Picassovi, v polovině září ji nahradí Svět romantismu, do kin konečně přišel roky očekávaný

Obsah čísla

- Korunové dluhopisy aneb jak funguje zneužití práva v daních
- Změny v paušálních výdajích
- Skrytá hrozba řetězových obchodů
- Riziko zpronevř v menších a středních firmách
- Představení Renaty Staré
- Vtipy o účetních

Kusturicův film s Monikou Bellucci a Česká republika je i nadále zemí hudebních festivalů všech žánrů.

Přeji Vám pohodovou dovolenou, pěkné počasí a žádné nečekané kontroly.

Ivana Ottová

KORUNOVÉ DLUHOPISY ANEB JAK FUNGUJE ZNEUŽITÍ PRÁVA V DANÍCH

Korunové dluhopisy byly v posledních měsících zmiňovány v téměř všech médiích opravdu často. Přesto nemusí být zřejmé, v čem spočívala podstata tolik diskutované operace, o jaké principy a pravidla se opírala. A také, co z toho plyne pro daňové poplatníky.

Jak probíhala daňová optimalizace

Začneme korunovými dluhopisy. Podle obecných pravidel se základ daně pro srážkovou daň i vlastní daň zaokrouhluje na celé koruny dolů. U dluhopisů emitovaných do konce roku 2012 se základ daně stanovoval za každý jednotlivý cenný papír, a to i v případě, kdy jeden investor držel balík cenných papírů stejného emitenta.

To otevíralo prostor pro daňovou optimalizaci tím, že emitent vydal sadu dluhopisů o nominální hodnotě jedna koruna. Je totiž evidentní, že při jakémkoliv reálné úrokové sazbě je při zaokrouhlování směrem dolů daň nulová. Pokud

investor např. koupil dluhopisy za milion korun tou formou, že se jednalo o milion jednokorunových dluhopisů a roční výnos činil 5 %, potom výnos z každého jednotlivého dluhopisu je 5 haléřů. Daňový základ po zaokrouhlení je nulový,

daň je tedy rovněž nulová, přestože výnos činil 50 000 korun.

Fakticky byl tento způsob daňové optimalizace využíván poměrně zřídka. V listopadu 2011 ale ministerstvo financí vydalo státní jednorozhodovací dluhopisy, což bylo všeobecně akceptováno mimo jiné jako vyjádření, že použití takové „finty“ je přijatelné a správce daně to nebude zpochybňovat. V následujícím roce pak byla přijata novela zákona o daních z příjmu, která nově stanovovala, že daně z výnosů z jednotlivých dluhopisů se nejprve sečtou u každého příjemce (investora) a teprve tento součet bude zaokrouhlen na celé koruny dolů. Nové

„...ministerstvo financí vydalo státní jednorozhodovací dluhopisy, což bylo všeobecně akceptováno jako vyjádření, že použití takové „finty“ je přijatelné.“

pravidlo se vztahovalo na dluhopisy vydané po 1. lednu 2013.

Korunové dluhopisy se proto staly hitem podzimu roku 2012. Zatímco v předchozích letech se počet soukromých emisí dluhopisů pohyboval ročně kolem 10 – 15, ke konci roku 2012 činil počet registrovaných emisí korunových dluhopisů 525 za více než 164 miliard korun.

Zneužití práva: Formální postup podle zákona nestačí

Je zřejmé, že emise korunových dluhopisů a jejich následný nákup investorem je v souladu s formálním zněním zákona. Lze to však pokládat za legitimní nástroj daňové optimalizace? Zde nastupuje nebo může nastoupit institut zneužití práva.

O zneužití práva můžeme hovořit v případě, kdy poplatník postupuje přesně v souladu se zněním zákonných předpisů a splní všechny formální podmínky, ale kdy tento postup je ve zcela zásadním rozporu s duchem zákona a úmyslem zákonodárce.

Historicky prvním soudním rozsudkem, u kterého byl tento princip uplatněn, byl případ občanského sdružení „Klub voda-země-vzduch“. Členové tohoto sdružení byli manželé B., jejich tři děti,

švagr a synovec pana B., tedy příbuzní. Ti poskytovali tomuto občanskému sdružení finanční dary, které si odečítali v souladu s podmínkami zákona o daních z příjmů od základu daně. Občanské sdružení potom z těchto prostředků

„Institut zneužití práva se rychle rozšířil do rozhodovací praxe soudů a v současnosti jej lze považovat za běžnou součást aplikace daňového práva.“

financovalo dovolené rodiny B., sportovní vybavení, náhrady cestovních výdajů na cesty do školy a na hory, zimní tábory, fitcentrum, jazykové kurzy, školné a potápěčské expedice aj. V podstatě to tedy znamenalo, že členové sdružení poskytovali tyto prostředky sami sobě a financovali takto své osobní potřeby, ovšem s možností odečtu těchto finančních příspěvků od základu daně.

Soudní rozsudek Nejvyššího správního soudu, který v dané věci padl dne 10. 11. 2005, byl postavený právě na zneužití práva. Podle názoru soudu by byla absurdní představa, že když zákonodárce umožnil odečítání darů občanským sdružením, chtěl tím podpořit financování sportovních, vzdělávacích a kulturních potřeb vlastních dětí poplatníka. Institut zneužití práva se rychle

rozšířil do rozhodovací praxe soudů a v současnosti jej lze považovat za běžnou součást aplikace daňového práva. Termín zneužití práva se vyskytuje i v judikatuře Evropského soudního dvora¹.

Kdy je vydání korunových dluhopisů zneužitím práva?

Představují tedy korunové dluhopisy zneužití práva? Záleží na situaci. Může tomu být tak, že:

- korporace skutečně potřebuje další finanční zdroje;
- financování pomocí dluhopisů je levnější nebo výhodnější než bankovní úvěr;
- existuje důvod, proč má být normální hodnota dluhopisů právě jedna koruna. Třeba proto, že společnost chce nabídnout dluhopisy zároveň svým zaměstnancům, aby měli možnost zakoupit je v menších objemech (např. 50 Kč).

Při splnění takových podmínek je zřejmé, že se nemůže jednat o zneužití práva. Účastníkům vznikla výhoda (daňová úspora), která vyplývá přímo ze zákona. Vedle toho jsou ale méně jasné případy a na druhé straně spektra pak

stojí taková emise korunových dluhopisů, kdy

- je diskutabilní, zda korporace financování uvedeným způsobem potřebovala či nikoli;
- úroková sazba dluhopisů významně převyšuje úrokové sazby, za které je

¹ Viz např. rozhodnutí například rozhodnutí SDEU C-255/02 Halifax ze dne 21. 2. 2006 nebo C-103/09 Weald Leasing.

- běžně společnosti nabízeno financování bankami;
- c) korunové dluhopisy jsou z valné části, případně celé, zakoupeny výhradně hlavním akcionářem korporace.

Již tyto samotné podmínky dávají podle našeho názoru správci daně dostatečný prostor k aplikaci institutu zneužití práva. Transakce jako taková zkrátka postrádá jakékoli ekonomické opodstatnění a smysl (kromě realizace daňové úspory). Pakliže navíc vyvstává otázka, zda a vůbec byly korunové dluhopisy hlavním akcionářem skutečně uhrazeny, je nesporné, že by se správce daně otázkou zneužití práva zabývat měl.

Co na to finanční správa?

Nicméně formalistický přístup, s jakým finanční správa k „prověřování“ korunových dluhopisů přistupuje, je až úsměvný. To nejlépe ukazuje dokument, který byl vypracován na žádost Rozpočtového výboru poslanecké sněmovny a který je k dispozici na <http://www.financtv.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/2017/dopis-generalniho-reditele-martina-janec-8420>

Rozpočtový výbor požádal o přípravu metodického pokynu k prově-

ření, zda v konkrétním případě došlo v souvislosti s vydáním korunových dluhopisů ke zneužití práva. Odpověď finanční správy velice dlouze a detailně řeší např. podmínky pro splnění testu

„Odpověď finanční správy řeší velice dlouze a detailně jiné záležitosti, ale otázku zneužití práva, ač na ni byla přímo dotázána, pomíjí.“

nízké kapitalizace nebo formální pravidla týkající se cen obvyklých, otázku zneužití práva ale pomíjí. Místo toho pouze konstatuje, že žádné právní předpisy vydávání korunových dluhopisů neomezuji.

Ve svém „Podkladu pro rozpočtový výbor k problematice zdanění výnosů korunových dluhopisů“ jde Generální finanční ředitelství ještě dál a v podstatě (parafrázovaně) říká, že

- na daň z příjmů právnických osob nemá skutečnost, že jde o korunové dluhopisy v nominální hodnotě 1 Kč,

vůbec vliv, protože se jako daňový náklad posuzuje úrok, který naběhne z korunového dluhopisu stejně jako z dluhopisu ve vyšší nominální hodnotě. Zaokrouhlování nehraje roli, tudíž je irelevantní, v jaké nominální výši byly vydány jednotlivé dluhopisy.

- U daně z příjmů fyzických osob riziko daňového úniku nemůže vzniknout, protože podle zákona se úrokový příjem z korunových dluhopisů emitovaných do konce roku 2012 ze zákona nedaní. Tento postup je určen zákonem a jeho dopad tak nelze považovat za nezákonný daňový únik.

Podle našeho názoru jde o ukázkový příklad toho, jak lze s informacemi manipulovat a podávat je vytržené z kontextu a zkrácenou formou.

Nicméně i na kauze daňových úniků (dnes již bývalého) ministra financí lze najít něco pozitivního. Můžeme očekávat, že minimálně do podzimních voleb do Poslanecké sněmovny dá finanční správa nám všem daňovým poplatníkům s aplikací institutu zneužití práva pokoj.

Ivana Ottová

ZMĚNY V PAUŠÁLNÍCH VÝDAJÍCH

Daňové přiznání za rok 2017 je ještě daleko, ale často je důležité myslet s předstihem. Tentokrát mimo jiné proto, že existují dvě varianty uplatnění paušálních výdajů a bude na poplatníkovi, kterou z nich zvolí.

Podle nedávno schválené úpravy bude možné využít náklady paušální částkou až do celkové výše příjmu dva miliony korun bez DPH, tedy stejně jako v roce 2016. V takovém případě

ovšem nebude možné uplatnit daňové zvýhodnění na manželku a děti (i zde stejné platilo pro rok 2016, samozřejmě za předpokladu, že dílčí základ daně ze samostatné činnosti při využití paušálních výdajů tvořil více než 50% celkového základu daně). Druhá varianta však pro rok 2017 počítá s tím, že zvýhodnění na manželku a děti uplatněné bude. Pak ovšem bude možné využít náklady paušálem jen do výše příjmu milion korun, tedy v poloviční výši oproti první variantě.

Výše paušálů zůstávají stejné jako dosud, to znamená v rozpětí 80% (zemědělská výroba, řemesla apod.), 60% (živnostenské podnikání), 40% (lékaři, advokáti atd.), 30% (nájem majetku).

V praxi se vyplatí propočítat obě varianty a zvolit tu výhodnější.

Bez ohledu na výše uvedené bude samozřejmě možné uplatnit i náklady skutečně vynaložené. Pořád tedy platí,

„Platí, že doklady je dobré archivovat tak, aby rozhodnutí mohlo padnout až v týdnech před předložením daňového přiznání.“

že doklady je dobré archivovat tak, aby rozhodnutí mohlo padnout až v týdnech před předložením daňového přiznání. Při uplatnění skutečných nákladů lze samozřejmě uplatnit slevu na dani na manželku a děti.

Martin Pecka

SKRYTÁ HROZBA ŘETĚZOVÝCH OBCHODŮ

EET, kontrolní hlášení nebo pokuty za administrativní chyby pro daňové poplatníky jsou všeobecně známé, přinejmenším v podnikatelských kruzích. O postupu finanční správy ve věci tzv. řetězových obchodů se nehovoří tolik. Možná proto, že dopady jsou méně plošné. Nicméně počty zasažených firem už jdou do stovek a na rozdíl třeba od kontrolních hlášení jsou dopady bez nadsázky likvidační, zejména v kombinaci s tzv. zajišťovacími příkazy.

Jak to výstižně popisuje jeden z mnoha novinových článků na toto téma, „místo, aby berní správa stíhala skutečné podvodníky, dojde si pro peníze k podnikatelům. Těm, kteří – mnohdy nevědomě – obchodovali s někým, kdo se vyhýbá daňové povinnosti. Berní úředníci vědí, že u nich na rozdíl od podvodníků peníze najdou.“

V praxi to může vypadat tak, že odeberete zboží od jiné firmy a ověříte si, že není na seznamu nespolehlivých plátců. Kontrola ukáže, že je vše v pořádku, převzmete tedy dodávku a zaplatíte celou částku, včetně DPH. Jenže se stane, že váš dodavatel DPH neodvede. Nebo ještě častěji, že některý z předchozích dodavatelů v řadě před ním systematicky neodvádí DPH po delší dobu. Finanční úřad stojí před problémem, jak vymoci souhrnný dluh za delší období.

Finanční úřad ve vaší firmě zahájí daňovou kontrolu, v rámci které zkoumá

„Dojde-li finanční úřad k závěru, že firma neprovedla dostatečné prověření dodavatelů a neučinila dostatečná opatření pro to, aby svojí (ne)účastí v obchodu zabránila daňovému podvodu, považuje ji za jeho součást.“

jak skutečnosti, zda předmětné dodávky zboží byly opravdu uskutečněny a nejednalo se o fikci, tak i vlastní fakt, zda jste jako majitel nebo manažer firmy věděl nebo vědět mohl, že vaše firma se jakožto jeden z řetězových článků podílí na obchodu, ve kterém dochází k záměrnému neodvedení DPH. Pokud firma neobstojí v tomto testu, ztrácí tím nárok na odpočet DPH z přijatého plnění na vstupu. A to i přesto, že se do-

dávka zboží řádně uskutečnila a firma řádně odvedla DPH na výstupu. Dojde-li totiž finanční úřad k závěru, že firma neprovedla dostatečné prověření dodavatelů a neučinila dostatečná opatření pro to, aby svojí (ne)účastí v obchodu zabránila daňovému podvodu, stává se jeho součástí. Jako účastník podvodu pak ztrácí nárok na ochranu práva v oblasti DPH, zejména tedy na daňovou neutralitu a s tím spojený nárok na odpočet DPH.

Exekuční příkaz, povinnost zaplatit do tří dnů

Následuje platební výměr, a mnohdy ještě před ním tzv. zajišťovací příkaz. Zajišťovací příkaz je extrémní nástroj, který slouží finančnímu úřadu k zajištění potenciálního daňového dluhu, kdy má správce daně odůvodněné obavy, že plátce nebude moci nebo nebude chtít následně vyměřenou daň zaplatit.

Součástí exekučního příkazu je požadavek na zaplacení celé dlužné částky do tří dnů, a pakliže tomu není firma schopná dostát, následuje obstavení účtů, razie ve firmě, zabavení automobilů, strojů a dalšího majetku. Ekonomická činnost firmy je tím pochopitelně ochromena, zablokování účtů zne-

možňuje plnění obchodních závazků i výplatu mezd zaměstnancům a firma tím končí nezřídky kdy v konkurzu.

Jakých rozměrů to může nabývat, ilustruje jiný příklad publikovaný v tisku. „Jeden můj klient... obchodoval s firmami, které byly plátcí DPH, byly spolehlivými

„Jako ‚podílení se na daňovém podvodu‘ je klasifikováno jakékoli chování podnikatele, kdy si v rámci svých interních procesů a směrnic nenastaví dostatečné kontrolní mechanismy.“

plátcí a bylo jim placeno na účet zveřejněný správcem daně. V roce 2016 správce daně zjistil, že neodváděly DPH a jsou pro plátce daně nekontaktní. Klient obdržel zajišťovací příkaz na 17 milionů korun, z účtu mu bylo strženo 8 milionů, pak vtrhli do provozovny, sebrali pokladnu, sebrali mu hned auto, kterým dojel, a sepsali zásoby. Seberou i další auta a dali zástavní právo na nemovitost.“

O jaké právní zdůvodnění se takové jednání finančních úřadů opírá? V judikatuře Soudního dvora EU, v jejímž duchu se má vykládat i český zákon o DPH, se nastíněná praxe objevila již v roce 2006, kdy Evropský soudní dvůr zformulovat dva základní principy:

- Plátce nemá nárok na odpočet, podílí-li se na daňovém podvodu.
- Podílení se na daňovém podvodu nespočívá pouze ve vědomém zapojení do podvodu, ale má se za to, že se plátce podílí na daňovém podvodu i tehdy, jestliže věděl, nebo **mohl vědět**, že v obchodním řetězci, jehož je článkem, k podvodu dochází.

Jako „podílení se na daňovém podvodu“ je tak klasifikováno i jakékoli chování podnikatele, kdy si v rámci svých interních procesů a směrnic nenastaví dostatečně spolehlivé kontrolní mechanismy, kterými by zajistil, aby se součástí podvodného řetězce nestal.

Problematické je, že ani přímo finanční správa ani ustálená soudní praxe doposud nezformulovala, jaké kontrolní mechanismy jsou již považovány za dostačující. Čelíme tak situaci, kdy existuje riziko, u kterého sice nemusí být příliš vysoká pravděpodob-

nost naplnění, nicméně pokud by se naplnilo, byly by důsledky likvidační. Jak tedy takové riziko řídit?

Co kontrolovat? Především neobchodovat s „podezřelými“ subjekty

V některých jiných evropských zemích vydávají finanční úřady doporučení, co všechno u obchodních partnerů kontrolovat. Pokud proběhne kontrola všech požadovaných položek, může se firma cítit bezpečně. V České republice nic takového neexistuje. Vzhledem k absenci chybějícího doporučeného stupně prověření je tak jedinou bezpečnou cestou vstupovat do obchodních vztahů pouze s důvěryhodnými obchodními partnery, a i přesto jak obchodního partnera, tak vlastní transakci důkladně prověřit. Pozornost věnovat zejména dodávkám za výrazně nízké ceny a samozřejmě novým obchodním partnerům.

Jediným rozumným řešením je raději do obchodní transakce s takovým obchodním partnerem nevstupovat.

- pokud obchodní jednání neprobíhá přímo s jednatelem dodavatelské společnosti, ověřit oprávnění těchto osob jednat jménem dodavatele (ideálně na základě ověřené plné moci),
- zjistit, zda bydliště statutárních orgánů není na obecním úřadu,
- ověřit, zda je dodavatel kontaktní běžným obchodním způsobem (korespondenčně, e-mailem, telefonicky – případně, zda má své kontaktní údaje zveřejněné na svých webových stránkách, pokud je vůbec má),
- zjistit, zda firma nemá virtuální sídlo v tzv. office house nebo na jiné hromadné adrese.

Neexistuje jednoznačně daný postup, jak rizikového partnera identifikovat. Pokud podnikatel u budoucího obchodního partnera objeví jakékoli známky neobvyklého jednání, jako je výrazně nízká cena zboží oproti obvyklé tržní ceně, nedostatečné smluvní zajištění obchodu či virtuální sídlo, mělo by to být pro něj varovným signálem. Pokud se k tomu přidají i další indicie, jako je výše zmíněné bydliště statutárních orgánů na obecním úřadu, obtížná identifikace osoby,

Minimum, které by mělo být zejména u nových obchodních partnerů prověřeno, lze zformulovat následovně:

- ověřit dodavatele ve všech veřejně dostupných rejstřících, jako je obchodní či insolvenční rejstřík a registr nespolehlivých plátců, včetně ověření uložení účetních závěrek do Sbírký listin,
- ověřit totožnost osob jednajících za dodavatele,

kteřá za společnost jedná, nebo požadavek rozdělovat platby do mnoha malých (aby je nezachytilo kontrolní hlášení), jediným rozumným řešením je raději do obchodní transakce s takovým obchodním partnerem nevstupovat. Uzavření zdánlivě lukrativního obchodu se totiž může stát pro firmu záhy likvidačním.

Ivana Ottová

VE VAŠÍ FIRMĚ ZPRONEVĚRA NEHROZÍ? PŘESNĚ TO ŘÍKALI VŠICHNI OKRADENÍ

Praktická zkušenost ukazuje, že standardně používané kontrolní mechanismy nedokáží zabránit tomu, aby v nich chytrý a motivovaný účetní našel takovou díru, která mu umožní vyvést miliony nebo desítky milionů. Větší organizace to řeší nezávislými auditními odděleními, menší potřebují najít funkční řešení za přijatelné náklady.

Účetní podle policie zpronevěřila firmě z Berounska tři miliony korun. Jiná účetní připravila obec na Rýmařovsku o 3,4 milionu. Ve firmě na Zlínsku se během 11 let postupně ztratilo 15 milionů korun, podnik na Karlovarsku postrádá 2,5 milionu a nejzajímavější případ se odehrál v Kuřimi, kde účetní naletěla podvodníkovi ze seznamky a převedla mu z firemního účtu 110 milionů korun. Ve firmě přitom fungoval princip čtyř očí a všechny transakce schválil nadřízený.

Takové zprávy, kterých můžeme číst desítky či stovky, tvoří ovšem jen pomyslný vrchol ledovce. Řada dalších případů se do médií nedostala proto, že dosud probíhá vyšetřování, zpronevěra zatím nebyla odhalena nebo se majitel stydí za to, že se nechal okrást a usiluje o mimosoudní dohodu.

Čtyři oči nestačí

Nelze se utěšovat tím, že ve všech těch případech panoval v účetním oddělení chaos a amatérismus, nepoctivý účetní měl abnormální pravomoci nebo že jej nikdo nekontroloval. Ve většině postižených organizací byly zavedeny kontrolní mechanismy na takové úrovni, která je

„Ve většině postižených organizací byly zavedeny kontrolní mechanismy na takové úrovni, která je běžně pokládána za adekvátní.“

běžně pokládána za adekvátní. Nejspíš nebyly uplatňovány dostatečně svědomitě, ale i to patří k běžnému firemnímu životu, pokud si lidé navzájem důvěřují. Ukazuje to, že útočník, který je motivován ziskem mnohonásobně převyšujícím jeho roční mzdu a který je s finančními procesy seznámen důkladněji než kdokoliv jiný v organizaci (třeba i proto, že je sám vytvářel), dokáže vyvinout dostatečné úsilí a invenci, aby kontrolní mechanismy prolomil.

Typickým příkladem takového kontrolního mechanismu, který je zaveden ve většině organizací, dává pocit jistoty a přitom pravidelně selhává (jako se to stalo i v případě zpronevěry 110 milionů v Kuřimi) je „princip čtyř očí“ bez vhodně definovaných oblastí, osob a funkčních

pozic. Ve výsledku to může vést např. k tomu, že kontrolující osoba nestihá zkontrolovat každý dokument a začne příliš spoléhat na kontrolovaného. Může se také stát, že v rámci principu čtyř očí se navzájem kontroluje malá skupina lidí, čímž vzniká riziko spolčení.

„Majetku organizace se totiž týká opravdu rozsáhlá škála transakcí a mnohé z nich ani na první pohled rizikově nevypadají.“

Dvě hlavní výmluvy, proč si nechránit pokladnu

Ve větších organizacích narážíme na tento druh problémů poměrně zřídka. Vesměs totiž investovaly do vybudování oddělení interního auditu či podobných kontrolních útvarů nezávislých na účetním oddělení zajišťujícím každodenní transakce. Menší firmy si však nemohou dovolit vyčlenit zaměstnance na audit a navíc převládá pocit, že výše popsané riziko nehrozí. Bližší pohled ovšem ukazuje něco jiného.

NÁS SE TO NETÝKÁ (případně variantně MY MÁME VŠE ZAJIŠTĚNÉ). To je argument, který je jednoznačně vyvrácen jak reálnými zpronevěrami, kde právě takové mechanismy selhaly, tak i výsledky všech preventivních prověrek kontrolních mechanismů systému, když k nim nakonec z nějakého důvodu jednou dojde. Majetku organizace se totiž týká opravdu rozsáhlá škála transakcí a mnohé z nich ani na první pohled rizikově nevypadají a zdaleka se netýkají jen účetních. Co se týče důvěry v konkrétní osoby, stačí připomenout, že lidé se dostávají do stále nových situací, někomu může onemocnět dítě, někomu otěhotnět milenka a není možné předem odhadnout, jak se kdo zachová.

NEMŮŽEME SI TO DOVOLIT je postoj ještě naivnější. Za prvé, náklady nezavedení funkčních kontrolních mechanismů jsou daleko vyšší než jakékoliv náklady

jejich zavedení. Celková škoda při zpronevěře zahrnuje nejen ztracené peněžní prostředky, které už tak jsou velmi vysoké, ale i notnou dávku manažerského času (ať už při krizovém řízení vyvolaném zpronevěrou nebo zajišťování náhradních finančních prostředků), souvisejících mimořádných nákladů (krizová personální

se stávajícími zdroji, a další jen s minimální dodatečnou investicí.

Jako všude i zde platí, že prvním krokem k řešení problému je jeho identifikace. Často je tomu tak, že základní analýza systému vede k nalezení nečekaného slabého místa, které lze pokrýt s rozumnými náklady. K tomu je společ-

reorganizace, omezení vlastní výrobní aktivity), reputační riziko (jako následek ochromení schopnosti organizace dostát svým dodavatelsko-odběratelským závazkům, i jako nálepka nedůvěryhodné či neschopné organizace která dopustí, že se jí něco podobného přihodí).

Nejhorší je pojistit se až po požáru

Za druhé, není nutně potřeba vytvářet nová interní kontrolní oddělení. Mnoho nebezpečných slabín systému lze řešit

nost Lerika velmi vhodným partnerem. Obratě se na nás v případě, že si rizika vyplývající ze slabín jakéhokoliv vnitřního informačního systému uvědomujete a jste připraveni je ve vašem případě minimalizovat či eliminovat. I v případě rozpočtových omezení dokážeme najít řešení, které rizika alespoň zmírní.

Ostatně, úplně nejhorší je nejdřív problém odkládat, pak se nechat okrást a teprve poté investovat do funkčního řešení.

Ondřej Němec

Po letech zpět do školy

Usměvavá Renata Stará sice přišla do firmy Lerika teprve před pár týdny, ve svém oboru ale žádným nováčkem není. Účetnictví, kterým se žije, jí naplňuje a baví. Během získávání zkušeností v administrativě a účetnictví se jedenáct let po maturitě vrátila zase do školy a dálkově vystudovala obor Účetnictví a finanční řízení podniku na SVŠE. Během studia se nejvíc prala s finanční matematikou a statistikou, ale všechno vynaložené úsilí se jí vyplatilo.

Ve společnosti Lerika, kam nastoupila jako samostatná účetní, je spokojená. Oceňuje hlavně přátelské a příjemné prostředí téměř rodinné firmy. „Sešli se tu fajn lidé,“ říká. „S profesionálním přístupem a zároveň lidsky vstřícní a přátelští.“ Nicméně i účetní si potřebuje občas odpočinout. Renata v takových případech vyráží s manželem do přírody, zaplavat si nebo si s chutí zahraje badminton či ping pong.

Proč se naši zaměstnanci dneska tak radují?

Selhal informační systém a místo mezd jsme jim vyplatili daně.

Pán u lékaře: „Co to máte na nohách za modřiny? Určitě jste fotbalista.“

„Ne, jsem účetní. Včera jsme byli s ředitelem na finančním úřadě a on mi radil, jak mám odpovídat!“

Účetní si stěžuje doktorovi, že má problém se spaním. „A zkusila jste třeba počítat ovečky?“ „No v tom je ta potíž, vždycky se spletu a pak se tři hodiny snažím přijít na to, kde jsme udělala chybu.“

Pokuta je daň za omyly, daň je pokuta za úspěch.

Co řekne žena účetního, když nemůže spát? „Miláčku, vyprávěj mi o své práci.“

Fyzik, matematik, logik a účetní dostanou otázku: „Kolik je 2x2?“

Fyzik nahlédne do tabulek, vloží problém do počítače a po chvíli oznamuje. „Výsledek leží mezi 3,98 a 4,02.“ Matematik se chvíli soustředí, nevnímá nic okolo a pak praví: „Řešení neznám, ale jsem si jist, že existuje.“

Logik: Prosím, definujte 2x2 přesněji.

Filozof: „Co tím myslíte, 2x2?“

Nakonec účetní zavřel všechna okna a dveře, opatrně se rozhlédl a ptá se: „Kolik chcete, aby to bylo?“

Dva studenti účetnictví se potkají na cestě do posluchárny a jeden se ptá druhého. Kde jsi sehnal tak pěkné kolo? Ale, říká ten druhý, procházel jsem se včera parkem a přemýšlel, co budu dělat večer, když tu jede okolo krásná dívka. Hodila kolo do příkopu, svlékla ze sebe všechno své oblečení a řekla. „Vezmi si, co chceš.“ „Tos udělal dobře“, říká ten první. „To oblečení by ti asi nepadlo.“

Vydává LERIKA Tax & Accounting, s.r.o.,
Domažlická 1256/1, 130 00 Praha 3,
info@lerika.eu

Redakční zpracování Petr Hampl,
design Olga Hrdinová, www.atelier-apeo.cz

www.lerika.eu